

Succesfactoren ontheffingen vangen en doden Steenmarters – Aanvalsplan Grutto

Door E.B. Oosterveld, in opdracht van de werkgroep predatiebeheer bij het Aanvalsplan Grutto

Anno 2022 zijn er in drie provincies in Nederland ontheffingen afgegeven voor het vangen en doden van Steenmarters, Fryslân, Groningen, Overijssel.

1. Stand van zaken

In alle drie provincies zijn de ontheffingen van kracht en tot nu toe niet aangevochten.

In vergelijking tot de status van de ontheffingen lichtbak Vos is het opmerkelijk dat de ontheffingen Steenmarter tot nu toe niet zijn aangevochten. Het is leerzaam om na te gaan wat daarvan de oorzaak kan zijn, de succesfactoren.

2. Succesfactoren

De provinciale ontheffingen zijn nauwkeurig doorgenomen en beoordeeld op argumenten op grond waarvan ontheffingen lichtbak Vos eerder zijn gesneuveld (zie notitie Succes- en faalfactoren lichtbak Vos). Het is aannemelijk dat de ontheffingen Steenmarter tot nu toe niet zijn aangevochten op grond van de volgende redenen (in willekeurige volgorde):

1. Fryslân: het betreft een pilot ten behoeve van onderzoek. In beide andere provincies gaat het om regulier beheer.
2. Veel onderbouwing van te lage reproductie van de weidevogels, van rol van predatie en het aandeel van Steenmarter met locatiespecifiek camera- en zenderonderzoek
3. Onderbouwing effectiviteit wegvangen Steenmarter met resultaten effectonderzoek in Fryslân
4. Afbakening in ruimte (beperkt aantal gebieden) en tijd (broedseizoen)
5. Vangen en doden alleen door gekwalificeerde personen onder strikt protocol tbv dierenwelzijn
6. Inbedding in Actieplan en Faunabeheerplan (Overijssel)
7. Aannemelijk gemaakt dat Staat van Instandhouding niet in gevaar is met gelimiteerd aantal te doden marters.

3. Discussie

Het is een inschatting dat bovengenoemde factoren de reden zijn dat de ontheffingen niet zijn aangevochten. De gedachte is dat mogelijke bezwaarmakers verwachten dat bezwaar bij genoemde onderbouwing van de ontheffingen geen kans maakt. Een feitelijke wettelijke toetsing heeft echter (nog) niet plaatsgevonden.

4. Conclusie

Op grond van deze analyse en succes- en faalfactoren lichtbak Vos is de conclusie dat ontheffingen voor beschermde soorten alleen kansrijk zijn als

1. uitgebreide en gebiedsspecifieke onderbouwing beschikbaar is,
2. vangen en doden in ruimte en tijd beperkt is tot een aantal specifieke gebieden,
3. aannemelijk is gemaakt dat Svl van de beschermde soort niet in het geding is.

5. Vervolgstrategie

Provincie Fryslân staat op het punt om voor de ontheffing over te gaan van een pilotstatus naar een generieke status voor het leefgebied open grasland (weidevogelgebieden). Daarbij is de inschatting dat, wil een ontheffing juridisch standhouden, de rol van steenmarter per deelgebied zal moeten worden onderbouwd en dat de pilotstudie met 19 studiegebieden daarvoor onvoldoende zal zijn (namelijk niet met zekerheid representatief voor het complete leefgebied open grasland). Om deze reden kiest de Provincie Fryslân ervoor de ontheffing te baseren op de redenering dat de provinciale staat van instandhouding niet in het geding is als er jaarlijks tussen 10 en 20 in een aantal weidevogelkerngebieden wordt weggevangen. De onderbouwing hiervoor wordt ontleend aan het pilotonderzoek, het provinciale meldpunt Steenmarter en een provinciebreed verspreidingsonderzoek aan marters (dat momenteel gaande is). Het pilotonderzoek toont bovendien aan dat wegvangen van steenmarters tijdens het broedseizoen effectief is. Provincie Fryslân verwacht dat een ontheffing met deze onderbouwing bij de rechter standhoudt.

De *werkgroep predatiebeheer bij het Aanvalsplan Grutto* is een landelijke werkgroep met het doel kennis en ervaring met predatiebeheer te delen onder de organisaties die betrokken zijn bij het Aanvalsplan, met het doel om in alle gebieden tot effectief predatiebeheer te komen. In de werkgroep nemen vertegenwoordigers deel van de agrarische collectieven, TBO's, wbe's/FBE's, provincies en het Ministerie van LNV. De werkgroep wordt ondersteund door Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek.

A&W/EO/26/9/2022